

Decizia Curții Constituționale Nr. 702 din 31 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei "la înscrierea inițială la pensie" din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice

Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 96 din 10 februarie 2020

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Patricia Marilena Ionea	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de Nicolae Gheorghită, Stela Sandu, Maria Chioc, Florea Miu, Emilian Gheorghită, Aurică Costache, Marin Ciculescu și Niculina Bănuță în dosarele nr. 4.210/109/2017, nr. 4.696/109/2017, nr. 5.425/109/2017, nr. 6.984/109/2017, nr. 6.342/109/2017, nr. 8.068/109/2017, nr. 8.212/109/2017 și nr. 8.332/109/2017 ale Curții de Apel Pitești - Secția I civilă, respectiv de Eva Hanciuța în Dosarul nr. 3.457/108/2017 al Curții de Apel Timișoara - Secția litigii de muncă și asigurări sociale. Aceste excepții de neconstituționalitate constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 706D/2018, nr. 890D/2018, nr. 1.353D/2018, nr. 1.354D/2018, nr. 1.696D/2018, nr. 1.795D/2018, nr. 1.855D/2018, nr. 2.225D/2018 și nr. 2.351D/2018.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 29 octombrie 2019, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus conexarea dosarelor Curții Constituționale nr. 890D/2018, nr. 1.353D/2018, nr. 1.354D/2018, nr. 1.696D/2018, nr. 1.795D/2018, nr. 1.855D/2018, nr. 2.225D/2018 și nr. 2.351D/2018 la Dosarul nr. 706D/2018, care a fost primul înregistrat, iar apoi, în temeiul dispozițiilor art. 57 și al art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 31 octombrie 2019, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 3 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 4.210/109/2017, Încheierea din 31 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 4.696/109/2017, încheierile din 13 septembrie 2018, pronunțate în dosarele nr. 5.425/109/2017 și nr. 6.984/109/2017, Încheierea din 9 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 6.342/109/2017, Încheierea din 6 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 8.068/109/2017, Încheierea din 7 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 8.212/109/2017 și Încheierea din 29 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 8.332/109/2017, Curtea de Apel Pitești - Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția fost ridicată de Nicolae Gheorghită, Stela Sandu, Maria Chioc, Florea Miu, Emilian Gheorghită, Aurică Costache, Marin

Ciculescu și Niculina Bănuță cu prilejul soluționării unor cauze în care au solicitat recalcularea pensiei, cu includerea indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010.

4. Prin Încheierea din 17 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.457/108/2017, Curtea de Apel Timișoara - Secția litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de Eva Hanciuța cu prilejul soluționării unei cauze în care a solicitat recalcularea pensiei.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată, în esență, că dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010, care prevăd că indicele de corecție a punctajului mediu anual în funcție de care se calculează pensia se acordă la "înscrierea inițială la pensie", sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează că se aplică și persoanelor care au obținut pensie de invaliditate înaintea intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, cu efectul excluderii acestora de la acordarea acestui indice cu prilejul calculării pensiei pentru limită de vârstă în condițiile acestei din urmă legi. În acest sens precizează că pensia de invaliditate nu poate fi apreciată ca o înscriere inițială la pensie, având în vedere atât caracterul aleatoriu al acesteia, cât și principiul egalității prevăzut de dispozițiile art. 2 lit. d) din Legea nr. 263/2010, potrivit cărora tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, aflați în aceeași situație juridică, trebuie să li se asigure un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege. În caz contrar este încălcat principiul egalității în drepturi a cetățenilor, deoarece elementul aleatoriu al pierderii capacității de muncă nu justifică un tratament diferit între persoanele pentru care Legea nr. 263/2010 prevede aceleași condiții de pensionare pentru limită de vârstă.

6. Autorii excepției amintesc că rațiunea instituirii indicelui de corecție a fost aceea de atenuare a efectelor negative generate de modul inițial de calcul al pensiei, care determină pentru toate persoanele care intră sub incidența noii legi un punctaj mediu anual mai mic prin creșterea stagiului complet de cotizare.

7. Totodată, autorii excepției susțin că pensia pentru limită de vârstă este una de sine stătătoare și nu decurge din pensia de invaliditate, modul de stabilire intrând sub incidența art. 95 din Legea nr. 263/2010.

8. De asemenea, autorii invocă cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 680 din 26 iunie 2012, în sensul că legiuitorul nu poate impune condiții nerezonabile pentru persoanele care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca în privința acordării pensiei de invaliditate.

9. Autorii excepției consideră că cele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017 și Decizia nr. 29 din 14 mai 2018 sunt neconstituționale, întrucât interpretează dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010 în sensul care produce efectele neconstituționale criticate.

10. În sfârșit, invocă dispozițiile art. 49 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 care asimilează stagiului de cotizare perioada în care asiguratul a primit pensia de invaliditate, considerând că aceasta este un argument în plus în favoarea faptului că acordarea acestei pensii nu poate fi considerată ca înscriere inițială la pensie.

11. Curtea de Apel Timișoara - Secția litigii de muncă și asigurări sociale și Curtea de Apel Pitești - Secția I civilă, în dosarele nr. 4.210/109/2017, nr. 4.696/109/2017, nr. 5.425/109/2017, nr. 6.984/109/2017 și nr. 8.212/109/2017, apreciază că dispozițiile de lege criticate nu sunt contrare prevederilor constituționale invocate de autorul excepției.

12. Curtea de Apel Pitești - Secția I civilă, în dosarele nr. 6.342/109/2017, nr. 8.068/109/2017, nr. 8.212/109/2017 și nr. 8.332/109/2017, consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, textul de lege criticat fiind contrar art. 16 alin. (1) din Constituție în măsura în care nu se interpretează în sensul că se aplică tuturor categoriilor de beneficiari ale căror drepturi de pensie pentru limită de vârstă se stabilesc potrivit Legii nr. 263/2010. Astfel, arată că interpretarea sintagmei "înscrierea inițială la pensie" ca referindu-se la înscrierea pentru prima oară la orice categorie de pensie tinde să discrimineze persoanele care, datorită atingerii vârstei cerute de legea nouă, sunt supuse calculării drepturilor lor potrivit regulilor reglementate de aceasta, însă sunt exceptate de la a beneficia de corecția adusă cuantumului rezultat, prin aplicarea art. 170, deși se află în situația egală de a ajunge la un calcul defavorizant pentru a cărui înlăturare acest text a fost edictat. Aceleași reguli de calcul al

pensiei nu pot fi aplicate diferit pensionarilor pentru simplul fapt că au mai beneficiat anterior de drepturi de pensie, fie de invaliditate, fie anticipată, stabilite sub imperiul altor reguli, cele ale Legii nr. 19/2000, căci scopul legii este acela de a reface diferența de punctaj, și nu de a acorda indicele de corecție doar după criteriul vârstei sau al datei pensionării. În caz contrar, s-ar introduce un criteriu de diferențiere constând în data inițială a pensionării, cu consecința exceptării de la norma de protecție, contrar voinței legiuitorului.

13. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

14. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit unora dintre încheierile de sesizare, dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, în timp ce, potrivit altora, doar dispozițiile alin. (1) și (3) din acest articol de lege. Analizând motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că, în realitate, criticile de neconstituționalitate privesc sintagma "la înscrierea inițială la pensie" din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, care, în redactarea sa integrală, are următorul cuprins: "Indicele de corecție se aplică o singură dată, la înscrierea inițială la pensie."

17. Autorii excepției consideră că acest text de lege este contrar următoarelor prevederi din Constituție: art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii civile, art. 16 alin. (1) care consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 21 privind dreptul de acces la justiție și art. 47 alin. (2) referitor la dreptul la pensie.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorii excepției sunt persoane care au beneficiat de pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, dar au îndeplinit condițiile pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010. Potrivit art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, "la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pentru limită de vârstă". Dispozițiile art. 94 alin. (1) și ale art. 95 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 prevăd, ca regulă, că determinarea cuantumului pensiei se realizează prin înmulțirea punctajului mediu anual realizat de asigurat cu valoarea unui punct de pensie, iar punctajul mediu anual realizat de asigurat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale asiguratului la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 5 la această lege.

19. Critica de neconstituționalitate pe care autorii excepției o formulează are în vedere interpretarea sintagmei "la înscrierea inițială la pensie" din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, interpretare potrivit căreia data înscrierii inițiale la pensie este considerată nu doar aceea când se solicită acordarea pensiei pentru limită de vârstă, dar și aceea când o persoană solicită pensionarea anticipată, anticipată parțial ori acordarea pensiei de invaliditate. Efectul acestei interpretări pentru autorii excepției este acela că, obținând o pensie de invaliditate în temeiul legislației anterioare Legii nr. 263/2010, nu mai pot beneficia de acordarea indicelui de corecție prevăzut de art. 170 alin. (1) din

acest din urmă act normativ cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, în condițiile Legii nr. 263/2010.

20. Cu privire la aceste susțineri, Curtea observă că, prin Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017 referitoare la pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: "Dacă se aplică, la momentul emiterii deciziei de pensie pentru limită de vârstă, indicele de corecție conform art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în contextul emiterii unei decizii de pensionare anticipată sub imperiul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, decizie care nu a fost niciodată pusă în plată?", publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 953 din 4 decembrie 2017, paragrafele 62 - 68, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut: "Din interpretarea sistematică și teleologică a textelor de lege menționate rezultă că data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din prima decizie de pensionare anticipată, că plata acesteia se suspendă pe perioada în care asiguratul se află în una dintre situațiile prevăzute de lege și că la împlinirea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare. Altfel spus, recalcularea cuantumului pensiei anticipate prin adiționarea altor stagii de cotizare realizate după pensionarea anticipată nu conduce la nașterea unui alt drept inițial la pensie, ci doar la recalcularea cuantumului acesteia, ca urmare a transformării pensiei dintr-o categorie în alta.[...] În situațiile în care dreptul inițial la pensie s-a născut anterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție nu este aplicabil, fiind fără relevanță juridică nepunerea în plată a deciziei de pensionare sub aspectul stabilirii datei la care s-a născut dreptul inițial la pensie întrucât, potrivit textelor sus-menționate, a operat doar suspendarea efectelor deciziei de pensionare cu privire la plata drepturilor bănești."

21. Prin Decizia nr. 29 din 14 mai 2018 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 5 iulie 2018, paragraful 71, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis că "nu se poate reține niciun argument pentru care Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, să nu se aplice în ceea ce privește modul de interpretare a art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 tuturor categoriilor de pensii, deci și pensiilor de invaliditate."

22. Față de cele mai sus arătate, Curtea Constituțională reține că, prin dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010, legiuitorul a prevăzut aplicarea unui indice de corecție la punctajul mediu anual pentru persoanele înscrise la pensie începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi. Din expunerea de motive la Legea nr. 263/2010 nu reies în mod evident motivele care au justificat această soluție legislativă. Acestea sunt însă clarificate în expunerea de motive la Legea nr. 3/2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 93 din 14 februarie 2013, în care s-a reținut că: "Art. 170 din Legea nr. 263/2010 cuprinde reglementări privind stabilirea unui indice de corecție pentru categoriile de pensionari ale căror drepturi au fost stabilite începând cu 1 ianuarie 2011. Indicele de corecție este determinat în raport de anumiți indicatori ce urmează a fi comunicați de Institutul Național de Statistică. Conform legislației anterioare, punctajul mediu anual se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale realizate de asigurat în perioada de cotizare la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare; stagiul complet de cotizare conform legislației în vigoare în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2011 era cuprins între 25 - 28 ani pentru femei și între 30 - 32 ani pentru bărbați. Conform legislației în vigoare, punctajul mediu anual se determină în mod similar cu precizarea că, stagiul complet de cotizare, conform legislației în vigoare, este cuprins între 28 - 35 de ani pentru femei și între 32 - 35 ani pentru bărbați. Raportând numărul de puncte realizate de asigurat la un stagiul complet de cotizare mai mare rezultă un punctaj mediu anual mai mic și, pe cale de consecință un cuantum al pensiei mai mic."

23. Prin urmare, Curtea reține că indicele de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010 reprezintă o măsură prin care legiuitorul a urmărit să compenseze consecințele negative în ceea ce

privește cuantumul pensiei pe care condițiile referitoare la stagiul complet de cotizare reglementate de Legea nr. 263/2010 le au în raport cu cele stabilite prin Legea nr. 19/2000.

24. Intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 a avut loc la data de 1 ianuarie 2013. Astfel, art. 193 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 a prevăzut intrarea în vigoare a art. 170 din aceeași lege la 1 ianuarie 2012, iar, ulterior, termenul de intrare în vigoare a fost prorogat la data de 1 ianuarie 2013, prin dispozițiile art. II art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 10 septembrie 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 14 decembrie 2011, cu modificările ulterioare. La data de 23 ianuarie 2013 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2013, care a modificat prin art. I pct. 3 modul de calcul al indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010, în sensul că acesta se obține "ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie, actualizată cu rata medie anuală a inflației pe anul 2011". Ulterior, prin acte normative distincte, avându-se în vedere formula de calcul astfel stabilită, s-a stabilit periodic diferite valori ale indicelui de corecție.

25. Dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prevăd că aplicarea indicelui de corecție se face o singură dată, "la înscrierea inițială la pensie", subliniindu-se faptul că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, în mod cumulativ. Astfel, persoanele care s-au pensionat anticipat, anticipat parțial sau au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010, beneficiind de dispozițiile art. 170 din acest act normativ, nu pot solicita aplicarea încă o dată a indicelui de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia.

26. În ceea ce îi privește pe autorii excepției însă, Curtea observă că aceștia au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 19/2000, dar îndeplinirea condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, fiind supuși condițiilor de stagiul complet de cotizare prevăzute de această lege. Prin urmare, aceștia nu beneficiază de aplicarea indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010, întrucât înscrierea inițială la pensie s-a făcut potrivit legislației anterioare, care nu prevedea acordarea acestui beneficiu.

27. În consecință, Curtea constată că se creează o diferență de tratament juridic între persoanele care au obținut inițial o pensie de invaliditate potrivit Legii nr. 19/2000 în raport cu persoanele care au obținut același tip de pensie în temeiul Legii nr. 263/2010, din perspectiva condițiilor de calcul al pensiei pentru limită de vârstă stabilită, care se acordă, în ambele situații, în condițiile Legii nr. 263/2010.

28. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. În acest sens sunt, spre exemplu, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, sau Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011.

29. Referitor la interzicerea discriminării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Hotărârea din 4 noiembrie 2008, pronunțată în Cauza Carson și alții împotriva Regatului Unit, a reținut că "articolul 14 oferă protecție împotriva oricăror discriminări în exercițiul drepturilor și libertăților garantate de Convenție, dar orice diferență nu semnifică, în mod automat, încălcarea sa. Pentru ca o asemenea încălcare să se producă, trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoge sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial și că distincția nu își găsește nicio justificare obiectivă și rezonabilă. În acest sens, statele părți beneficiază de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicabile, întinderea acestei marje depinzând de circumstanțele concrete ale fiecărei situații. O distincție de tratament privitoare la un drept prevăzut

de Convenție nu trebuie numai să urmărească un scop legitim, trebuie în același timp să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit."

30. Prin urmare, având în vedere aceste repere jurisprudențiale, Curtea Constituțională urmează să analizeze dacă a existat un scop legitim pentru instituirea unui tratament juridic distinct și dacă se poate constata un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.

31. În consecință, Curtea amintește că reglementarea art. 170 din Legea nr. 263/2010 privitoare la aplicarea unui indice de corecție s-a realizat ca o măsură compensatorie pentru persoanele care se pensionează în temeiul acestei legi în raport cu cele care s-au pensionat în temeiul Legii nr. 19/2000, care au beneficiat de condiții mai favorabile, existând, prin urmare, o justificare obiectivă a faptului că acest indice de corecție nu se aplică și persoanelor aflate în ultima ipoteză. De altfel, și Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a statuat că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. În acest sens este, spre exemplu, Decizia nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011.

32. Cu toate acestea, Curtea observă că, în ceea ce privește situația particulară a autorilor excepției, respectiv cea a persoanelor care au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 19/2000, dar au îndeplinit condițiile pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, rațiunile mai sus amintite nu își păstrează valabilitatea. Astfel, Curtea constată, în primul rând, că acordarea pensiei de invaliditate este justificată de apariția unor elemente obiective, aleatorii, ce nu sunt supuse voinței ori alegerii asiguratului. În acest sens, prin Decizia nr. 680 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 9 august 2012, Curtea a arătat că "în privința pensiei de invaliditate, rațiunile care stau la baza reglementării unei vârste standard de pensionare sau a unui stagiu de cotizare minim ori complet nu mai subzistă. Pierderea totală sau cel puțin a jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca este un eveniment aleatoriu ce nu poate fi controlat de persoana în cauză, astfel încât stabilirea unei vârste și a unui stagiu minim de cotizare de la care poate fi acordată pensia de invaliditate nu se justifică. Condițiile pe care legiuitorul trebuie să le impună în acest caz trebuie să vizeze strict stagiul de cotizare deja realizat, astfel încât, indiferent de vârsta asiguratului, acesta să poată beneficia de o pensie de invaliditate potrivit contribuției realizate. În acest fel, pensia de invaliditate își păstrează natura juridică a unei prestații de asigurări sociale, nefiind transformată într-una socială."

33. Prin urmare, Curtea reține că solicitarea acordării pensiei de invaliditate înaintea împlinirii condițiilor de stagiul și vârstă necesare acordării pensiei pentru limită de vârstă nu a reprezentat o manifestare de voință a asiguratului pentru obținerea dreptului la pensie în condiții mai favorabile, ci este consecința unor evenimente imprevizibile, cu efecte negative asupra capacității de muncă a persoanei în cauză.

34. Mai mult, Curtea observă că la data stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, potrivit Legii nr. 263/2010, atât pentru persoanele care au obținut pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 19/2000, cât și pentru cele care au obținut același tip de pensie în temeiul Legii nr. 263/2010, se va avea în vedere stagiul complet de cotizare prevăzut de această din urmă lege. Așa fiind, persoanele care au obținut pensie de invaliditate potrivit legislației anterioare nu beneficiază de niciun avantaj obținut în temeiul Legii nr. 19/2000, astfel încât excluderea acestora de la aplicarea indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010 nu este justificată în mod obiectiv și rațional.

35. În concluzie, având în vedere cele mai sus reținute, Curtea constată că, în ceea ce privește persoanele care au obținut pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 19/2000, interpretarea sintagmei "la înscrierea inițială la pensie", cuprinsă în conținutul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, în sensul că acestora nu li se acordă indicele de corecție prevăzut la alin. (1) al aceluiași articol de lege cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condițiile de stagiul de cotizare și vârstă legală de pensionare prevăzute de Legea nr. 263/2010 creează un tratament juridic diferit, care nu este susținut de o justificare obiectivă și rezonabilă, fiind astfel contrar prevederilor constituționale care consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor. Prin urmare, Curtea apreciază că această sintagmă legală este constituțională doar în măsura în care se interpretează că pentru persoanele care au obținut pensie de invaliditate potrivit Legii nr. 19/2000 înscrierea inițială la pensie se referă la momentul

când stabilirea pensiei a avut loc pentru prima oară în condițiile Legii nr. 263/2010, respectiv atunci când a fost acordată pensia pentru limită de vârstă.

36. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1 - 3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
În numele legii
DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Nicolae Gheorghiuță, Stela Sandu, Maria Chioc, Florea Miu, Emilian Gheorghiuță, Aurică Costache, Marin Ciculescu și Niculina Bănuță în dosarele nr. 4.210/109/2017, nr. 4.696/109/2017, nr. 5.425/109/2017, nr. 6.984/109/2017, nr. 6.342/109/2017, nr. 8.068/109/2017, nr. 8.212/109/2017 și nr. 8.332/109/2017 ale Curții de Apel Pitești - Secția I civilă, respectiv de Eva Hanciuța în Dosarul nr. 3.457/108/2017 al Curții de Apel Timișoara - Secția litigii de muncă și asigurări sociale și constată că sintagma "înscrierea inițială la pensie" din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice este constituțională, în ceea ce privește beneficiarii pensiilor de invaliditate, în măsura în care se interpretează că se referă la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă prin aplicarea, pentru prima oară, a condițiilor de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Curții de Apel Pitești - Secția I civilă și Curții de Apel Timișoara - Secția litigii de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea
